СВОБОДА
LIBERTY

Часопис для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рôкъ IX. | Олифантъ, Па. Четверъ 1-го Серпня 1901. | Число 31.

Перeглядъ тыжневый.

National Education Association, котрого членами учителѣ и учительки публичныхъ школъ въ Спол. Державахъ, держало 40-ый рôчный мітинґъ въ мѣстѣ Detroit минувшого тыждня. На мітинґу тôмъ ухвалено резолюціи, котрӣ жадають, щобы безплатне образоване въ Спол. Державахъ было пôдъ контролею федерального правительства; щобы школы були центрами умыслового и товариского житя кождои мѣсцевости, то есть, щобы тамъ вôдбувались всѣ лякӣ зборы, находилась біблiотека и т. п.; щобы школа дбала не лишь о розвôй умысловый, але такожь о розвôй етичнои, фізичнои и естетичнои натуры дѣтей; щобы кожда дѣвчина и хлопець могли одержати безплатне образоване, почавши вôдъ школки для дѣтей (kindergarten) ажь до університету (найвысшои школы) включно; щобы права вôдносячӣ ся до выховання були ухвалюванӣ за порадою досвѣдченыхъ педаґоґôвъ, та щобы правительство дбало о се, щобы дѣти мусѣли ходити до школы. Якъ бачимо, жаданя сего товариства дуже гарнӣ. Бажаемъ, щобъ они якъ найскорше зôстали введенӣ въ житe, бо тогды и рускӣ дѣти скористали бы дещо, мѣжь тымъ, якъ теперь зъ причины бѣдности або недбальства родичѣвъ, многӣ зъ нихъ дуже мало або и зовсѣмъ до жадныхъ школъ не ходять, черезъ що стають ще бôльше темными, якъ коли-бъ були жили въ Галичинѣ.

Цѣкавый судъ вôдбуде ся въ Вашинґтонѣ. Судъ той мае рѣшити о заслугахъ Shley-я и Sampson-а, двохъ найвызначнѣйшихъ адміралôвъ американьскои маринарки, що брали участь въ знищеню ишпаньскихъ кораблѣвъ коло Santiago de Cuba. Якъ звѣстно, пріятелѣ Sampson-а закидали Shley-ови, що вôнъ боягузъ, а те саме робили пріятелѣ Shley-а вôдмовляючи всякои заслуги Sampson-ови. Предсѣдателемъ суду буде адміралъ Dewey.

Два важнӣ рѣшеня выдали: судъ федеральный въ Cincinnati, O., и державный въ Connecticut, а оба противъ страйкуючимъ робôтникамъ. Тыми рѣшенями суды заказують страйкерамъ навѣть бесѣдувати по дорозѣ зъ робôтниками, котрӣ идуть робити на ихъ мѣсце. Розумѣе ся, що въ сей спосôбъ суды мѣшають ся не въ свои рѣчи, обмежують личну свободу робôтникôвъ, а старають ся помагати и такъ сильнымъ капіталистамъ. Та се не шкодить, бо скорше робôтники научать ся солідарности и розумного уживаня своихъ голосôвъ при выборахъ.

Якійсь панокъ именемъ G. T. Wyleigh, пріѣхавъ зъ Австраліи намовляти Американцѣвъ, щобы они прилучились до Великои Британіи и признали короля Едварда своимъ пануючимъ.

Рожевӣ надѣѣ американьскихъ політикерôвъ на скоре успокоене Филипинцѣвъ не оправдують ся. Островы Cebu и Bohol, и провинція Batangaz, на островѣ Luzon, що мали вже цивільну управу черезъ 3 мѣсяцѣ, зôстали вôдданӣ назадъ пôдъ управу войскову, позаякъ повстанцѣ зачали бити своихъ »освободителѣвъ« Американцѣвъ не на жарты. Подôбнӣ вѣсти приходять и зъ другихъ частей Филипинъ. Маетки монастырскӣ мають бути выкупленӣ краемъ и розпроданӣ тымъ людямъ, що схотять на нихъ осѣсти.

Президентъ McKinley выдавъ проклямацію, въ силу котрои всѣ товары привоженӣ зъ острова Порто Рико до Сполученыхъ Державъ будуть вôльнӣ вôдъ цла. Є се дуже мудра політика зо стороны Американцѣвъ, бо въ сей спосôбъ они могутъ »делікатно змусити« Кубу, щобы тая просилась о приняте въ звязь Сполуч. Державъ. Найважнѣйшими продуктами Кубы и Порто Рика суть цукорь, тютюнъ и кава. Найлѣпшими и найблизшими костумерами Кубы и Порто Рика суть Сполученӣ Державы. Въ виду сего кубаньскӣ плянтаторы, хотячи заробляти стôлько, що плянтаторы зъ Порто Рико, поведуть кубаньску політику такъ, що зречуть ся самостôйности державнои и зажадають прилученя Кубы до Спол. Державъ, а черезъ се будуть могли вывозити свой товаръ до Спол. Державъ такожь безъ оплаты цла. Впрочôмъ побачимо!

Щобы чимскорше скôнчити справу хиньску, Японія цофнула свое жадане о пôдвысшене належачого ся еѣ вôдшкодованя, та дала добрый примѣръ великодушности христіянскимъ державамъ. Цѣле вôдшкодоване, до якого зъобовязались Хинцѣ, мае бути сплачене до 1940 року, по 23 міліонôвъ телъ (хинскихъ грошей) рôчно. Передане столицѣ Пекину въ руки хиньскихъ властей мае вôдбутись 14. авґуста. Зъ Tien-Tsin доносять, що Хинцѣ не зôстали переражені або упокоренӣ подѣями послѣдныхъ 12 мѣсяцѣвъ, они лишь чекають вôдповѣднои нагоды, щобы пôмститись на чужинцяхъ.

Султанъ турецкій выдавъ розказъ, щобы турецкӣ дѣти не ходили до чужихъ (христіянскихъ) школъ. Рôвно-жь заказавъ вôнъ Туркамъ держати христіянскихъ домашныхъ учителѣвъ, або турецкимъ дѣвчатамъ являтись на публичныхъ мѣсцяхъ въ товариствѣ христіянокъ.

Галицкій соймъ вже с к ô н ч и в ъ с я. Краевый буджетъ, законъ о рентовыхъ оселяхъ, величезнӣ сумы рускихъ грошей на »польске народове целе« и прочӣ рѣчи въ хосенъ шляхты, ухвалено тамъ въ цѣлости; все, що предложили рускӣ и взагалѣ народнӣ послы въ хосенъ народу, вôдкинено зъ легкимъ серцемъ; паны наговорили собѣ чемностей, що працювали »совѣстно« для добра краю, попращались, тай тымъ запечатали 6-лѣтне житe старого сойму. Однымъ словомъ, все по паньски, бо то паньскій соймъ, паньскій край, панске право и паньске небо, що надъ Галичиною. Лишь одна досыть цѣкава подѣя дуже не по нутрѣ пôйшла тымъ панамъ, задала имъ грижѣ и збентежила чимало. Именно передъ приступленемъ до загальнои розправы надъ краевымъ буджетомъ на р. 1901. зажадавъ голосу посолъ Барвѣньскій и въ имени всѣхъ рускихъ послôвъ заявивъ менше-бôльше такъ: Вôдъ 1883 р. выступали рускӣ послы зъ доманяннями постепенного заспокоюваня культурно-національныхъ, економічныхъ и політичныхъ потребъ руского народу. И хотяй тӣ домаганя були завсѣгды невеликӣ, хотяй обмежались до найконечнѣйшихъ и найбôльше пекучихъ потребъ, нѣколи не були принятӣ, выс. соймъ всегда ихъ вôдкидавъ и легкоуважививъ голосы руского народу. Въ сегорôчнôй сесіи внесли мы такожь интерпеляціи въ справѣ роздѣлу рады шкôльнои кр. на руску и польску, заснованя руского університету и постепенного заснованя рускои ґімназіи въ Станиславовѣ зъ огляду, що 1790 ученикôвъ Русинôвъ не мають тамъ можности поберати науку въ рôднôй мовѣ.

Всѣ тӣ интерпеляціи остали безъ вôдповѣди. Супротивъ того, що такожь законъ о рентовыхъ оселяхъ принято противъ застереженя рускихъ послôвъ и загальнои опініи нашого народу, заявляемо, що рускӣ послы дальшои участи въ соймовыхъ обрадахъ брати не можуть.

Почôмъ всѣ рускӣ послы выйшли зъ соймовои салѣ, и до кôнця обрадъ вже тамъ бôльше не показали ся. Неначе громомъ зъ ясного неба була поражена соймова бôльшôсть симъ крокомъ рускихъ послôвъ. Она трубѣла передъ свѣтомъ, що Русинамъ пôдъ ихъ правлѣнемъ не дѣесь найменша кривда, ажь ту всѣ заступники руского народу, всѣ — навѣть и угодовцѣ (зъ партіи Барвѣньского) кидають еи въ очи страшный протестъ и демонстраційно выходять разъ на всегда зъ тои печеры, де лишь погорджують ними, а на ихъ нарôдъ безнастанно кують кайданы.

Цѣла австрійска праса заговорила теперь о тôмъ, а навѣть кажуть, що головнӣ правительственнӣ рыбы у Вѣдни грызе ся подѣя.

— Выборы до нового галицкого сойму вôдбудуть ся мабуть дня 15. вересня с. р.

Польный маршалокъ Кіченеръ рапортуе дня 23. м. м. зъ полуд. Африки, що вôдъ 15. юлія згинуло въ рôжныхъ битвахъ 45 Бурôвъ, 25 було раненыхъ, 126 пôддало ся, 190 взято до неволѣ. Окрôмъ того вôдобрано имъ »много« муніціи, оружя и коней.

Такӣ рапорты идуть вôдъ Кіченера дуже часто, и мимоволѣ насувае ся пытане: чи се вже не послѣднӣ силы и припасы Бурôвъ попали ся въ руки Анґлійцѣвъ? Въ дѣйсности однакъ всегда одно и те саме показуесь, що еще нѣ. Они тримають ся по старому, бьють ся знаменито, и вмѣсто упадати на дусѣ, наберають вôдваги, показуючи свѣтови дѣлами, що Кіченеръ вже давно переставъ о нихъ правду говорити въ своихъ рапортахъ. Показуесь пр., що въ двохъ послѣдныхъ тыждняхъ они були рухливѣйшӣ навѣть якъ звычайно. Дня 17. м. м. пôдъ Блумфонтенъ, 19. пôдъ Крейдокъ, 25. пôдъ Джеймстонъ и Лейди Ґрей, а навѣть дня 20. липня лишь кôльканайцять миль за Капштатомъ звели зъ ними Анґлійцѣ завзяту борбу, и — за кождый разъ мусѣли утѣкати, лишаючи много раненыхъ, забитыхъ и полоненыхъ. Розумѣе ся такожь, що всѣ засобы, якӣ лишь мали зъ собою тӣ вôдряды, попали въ бурскӣ руки.

Правда, не можна казати, що й Буры не мали втратъ, бо передъ двома тыжднями згинувъ въ битвѣ сынъ ґенерала Боты, молодый и здобный чоловѣкъ; кôлькохъ бурскихъ патріотôвъ казавъ Кіченеръ розстрѣляти; пôдъ Рейцъ дôстало ся ихъ кôлькадесять въ полонъ (мѣжь ними е такожь братъ през. Штайна), а десятки тысячь ихъ борцѣвъ, жѣнокъ, дѣтей и старцѣвъ мре въ неволи. Однакъ те все побуджуе ихъ радше до опору и до дальшого, завзятѣйшого веденя борбы.

Дня 21. липня донесли телеґрамы, що старенька подруга президента Круґера померла въ Преторіи.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Серпень.		
1	Ч.	Маврины
2	П.	† Илія прор.
3	С.	Симеона юрод.
4	Н.	9. Маріи Магдалины
5	П.	Өеофила
6	В.	Бориса и Глѣба
7	С.	† Анны

— **Въ вôдповѣдь** на »отрытое письмо въ редакцію »Свободы«, выдруковане въ 23 ôмъ числѣ »Свѣта«, кажемо, що новинку про якусь Емму Соколову, епископа Тихона и его бороду, взяли мы зъ ґазеты „Am. Slov. Noviny“, Pittsburg, Pa., № 932, зъ дня 6. юнія 1901 року. „Am. Sl. Noviny“ мѣстять частенько статѣ о. протоерея Товта и пишуть въ дусѣ москвофільскôмъ, отже мы мали право вѣрити имъ бодай тогды, коли иде бесѣда про россійского православного епископа. Часопись тую читають многӣ угорскӣ Русины.

— **Просимо** вважати на тӣ »нумера«, що выдрукованӣ коло вашои адресы. Они показують доки маете заплачену »Свободу«.

— **Зачуваемо,** що о. Заклиньскій вже покинувъ стороны Едмонтону, а теперь обертаесь коло Дофинъ въ Манітобѣ, (Канада). Мы не маемо нѣчого противъ личности о. Заклиньского, однаково-жь думаемо, що найрозумнѣйше було бъ зъ его боку, если бъ вôнъ покинувъ зовсѣмъ Америку и перенѣсъ ся назадъ до Галичины.

— **A. Carnegie** обѣцявъ дати мѣстови San Francisco $750.000 на публичну библіотеку, если оно постараесь о вôдповѣдне мѣсце пôдъ будынокъ и $75.00 рôчного доходу на покрыте бѣжучихъ розходôвъ.

— **Оденъ** богачь именемъ Elkin записавъ міліонъ долярôвъ на фондъ пенсійный для неспосôбныхъ до працѣ учительокъ въ Филаделфіи. Зъ фонду сего буде могла кожда учителька брати $400 рôчно, если працювала въ своимъ заводѣ 25 лѣтъ и не е замужня.

— **Бôльше** якъ трета часть людей живучихъ въ Сполученыхъ Державахъ мешкае въ мѣстахъ, що числять перешло 4.000 населеня. Въ Пенсильваніи живе бôльша половина населеня по мѣстахъ, а въ стейтѣ Масачусетсъ ажь 87 людей на кождыхъ 100 мешкають въ мѣстѣ.

— **Урядово** оголошують, що всѣхъ прокаженыхъ въ Спол. Державахъ е 900 осôбъ. Суть се по найбôльшôй части Хинцѣ. Найбôльше проказы заносять сюда зъ Гавайскихъ и Филипинскихъ островôвъ.

— **Нашӣ** люде въ Канадѣ повиннӣ собѣ брати примѣръ зъ Духоборôвъ, котрӣ купують все гуртомъ, а не въ роздрôбъ, каждый осôбно для себе. Въ той спосôбъ достають они все таньше и лѣпше, якъ иншӣ. Кромѣ сего при такôй гуртовôй господарцѣ не може стати ся се, що бувало вже зъ нашими, коли примѣромъ одна жѣнка померла зъ голоду вразъ зъ малою дитиною и нѣхто не навѣдавъ ся до неѣ, анѣ не поратувавъ.

— **Корабель** воздушный, вынаходу Француза Santos Dumont, мае бути найлѣпшій зъ всѣхъ, якӣ до сего часу зроблено. Корабель сей складаесь зъ балону, мотора, що мае силу 16 коней, вѣтрака, що обертаесь 200 разôвъ на минуту и трикутника, що зробленый зъ алюмінумъ та дерева и все те пôддержуе. Пôдчасъ пробы, котра вôдбулась въ Парижи показалось, що кораблемъ симъ можна довôльно кермувати, пôдноситись въ гору або спускатись въ долину. Корабель сей потрафить перелетѣти 40 кільометрôвъ въ протягу одной годины.

— **Частӣ** дощѣ пôдмыли гору на Марамарошь-ясенôвской желѣзничôй лѣніи на Угорщинѣ, въ наслѣдокъ чого гора усунулась и засыпала 8 робôтникôвъ, котрӣ недалеко вôдъ нея працювали. Двохъ зъ нихъ умерло, а шѣстьохъ вôдкопали ще живыхъ, хотяй сильно потовченыхъ.

— **Про** загадочну подѣю доносять зô Станиславова (Галичина) до одної зъ львôвскихъ ґазетъ: Передъ мешканемъ тамошнои акушерки Маллеровои заѣхали каритою два паны и просили еѣ до недужои женщины. Маллерова зôбралась сейчасъ и поѣхала. Въ дорозѣ заплачено еѣ 100 коронъ и прошено о найбôльшу тайну. Ажь теперь замѣтила она, що оба паны замаскованӣ. Опôсля завязано еѣ очи и повозка по довшôй ѣздѣ станула на мѣсци. Акушерка удѣлила помочи недужôй женщинѣ, такожь замаскованôй, але по породѣ незнакомӣ паны вытягнули револьверы и приказали еѣ кинути ново-народжену дитину въ пѣчь, розпечену до червености. Зъ великого страху Маллерова сповнила приказъ, однакъ другого дня явила ся у державного прокуратора въ Станиславовѣ и выявила все. Пôсля еѣ оповѣданя, подѣя мала вôдбути ся въ жидôвскôмъ домѣ, а спалена дитина мала походити вôдъ батька христіянина. Прокураторія зарядила увязнене Маллеровои и судове слѣдство, абы выкрыти злочинцѣвъ.

— **Пише** намъ зъ Mahanoy Plane, Pa. п. В. Гришко: »Тутъ брехи добре роблять и добра платня, отже люде тримають ся мѣсця, а ще бôльше приѣзджають зъ желѣзныхъ фабрикъ зъ McKeesport, задля страйку и горяча. Такъ само приѣздять тутъ зъ Buffalo люде, бо въ желѣзныхъ фабрикахъ теперь дуже горячо робити.

— **Въ** West Troy, N. Y. тапа лихо иде. Бôльше якъ 100 рускихъ лѣярôвъ, що роблять при желѣзѣ, взявъ якійсь аґентъ до Dayton, O. Въ Cohoes, N. Y. 5 фабрикъ вовняныхъ не робить про горячо. П. Р.

— **Множество** насѣкомыхъ, що вынищили майже всю картофлю, появилось въ стейтахъ Вісконзинъ и Iowa.

Два осуды о одной справѣ.

Коли два говорять те саме, оно е не всегда те саме — каже латиньска пословиця. Тому те саме свѣдоцтво двохъ попôвъ, належачихъ до рôжныхъ вѣроисповѣданъ, що зъ рѣдкою одномысленностію высказались якъ слѣдуе, е дуже важне. »Черезъ кôлька недѣль терпѣвъ я на рôжнӣ слабости — пише Е. Ф. Рихтарчикъ, рим. кат. парохъ церкви св. Йосифа въ Bayonne, N. J., дня 13. юнія 1901 — але по ужитю Тринерового Еликсиру Гôркого Вина черезъ два тыждиѣ, чую ся цѣлковито здоровымъ, свѣжимъ и сильнымъ. Слава Богу за такъ чудный лѣкъ«! А 17. юнія лишь 4 дни пôзнѣйше знову Rev. Лад. Буръ, ев. лют. душпастырь зъ Chicago, 393 W. Chicago Ave., писавъ се: »Добра рѣчь сама себе хвалить! — каже наша народна пословиця. — Рôвно-жь Тринера Гôрке Вино не потрѣбуе жадной поруки. Оно е дѣйстно знаменитымъ домовымъ средствомъ противъ всѣхъ слабостей жолудка, печѣнки и почокъ. Сего лѣтного вина не повинно бракувати въ жаднôй родинѣ«! Се суть осуды вызначныхъ, достовѣрныхъ личностей, а ихъ згôднӣ высказы мають значѣне для кождого. Хто терпить на згаданӣ долегливости и взагалѣ на всѣ слабости походячӣ зъ поживы и змѣны погоды та хоче себе стало забеспечити, нехай утѣкае ся до сего правдивого еликсиру здоровля и силы, що есть заразомъ дуже смачнымъ напиткомъ, безъ котрого годѣ обôйтись особливо въ часѣ небезпечнои спеки и наглыхъ змѣнъ температуры. Єго выробляе лишь Jos. Triner, 799 So. Ashland Ave., Chicago, Ill., а достати его можна въ аптекахъ, але не берѣть жадного другого, якъ лишь правдиве Тринера и не вѣрте нѣкому, хто каже, що друге есть такъ само добре, бо се неправда.

„SVOBODA“
(LIBERTY.)
The Little Russian Weekly, published every Thursday by the Svoboda Publ. Co., 111 Lackawanna Str., Olyphant, Pa.

Established 1893.

Advertising rates furnished on application.

Entered at Olyphant, Pa. Post Office as Second Class Matter.

„Свобода“

часопись для руского народа въ Америцѣ и орґанъ »Р. Н. Союза«, выходить що тыждня въ Четверъ и коштуе:

Въ Америцѣ на рôкъ	$2.00
„ „ „ пôвъ року	1.00
„ „ „ чверть року	50
„ „ „ оденъ мѣсяць	18
До старого краю на рôкъ	$2.00

Оплачувати ґазету треба всегда зъ горы (напередъ).

Адресъ:
„SVOBODA“
111 Lackawanna Str.,
OLYPHANT, PA.

Грошѣ треба посылати въ реджістрованôмъ листѣ, або черезъ експресовый або почтовый money order (мони ордеръ). Money order, то е карточку, котру дôстанете вôдъ почтара або аґента на експресовôмъ офісѣ, пôшлѣть намъ, бо безъ того мы не годнй грошей дôстати.

БЕЗЪИМЕННЫХЪ ДОПИСЕЙ НЕ ПРИНИМАЄМО.

Хто хоче, щобы его адресъ змѣнити, мусить подати намъ, кромѣ нового, такожь свôй старый адресъ.

Черезъ нашу редакцію можна замовляти и пересылати грошѣ для всѣхъ старокраевыхъ рускихъ ґазетъ и другихъ выдавництвъ.

Чія правда?

Дуже часто приходять до насъ дописи зъ Канады впростъ собѣ противорѣчнй. Оденъ хвалить собѣ сей край, другій ганить его, проклинае. Оденъ пише, що урожаѣ або заробки добрй, другій знову пише, що заробити нѣчого не годенъ, а урожаѣ дуже поганй. Въ виду сего неоденъ, що читае такй дописи, не знае, що властиво про те все думати, не знае чія правда.

Щобы се бодай въ части выяснити скажемо, що Канана се край дуже а дуже великій 'и загально щось про Канаду говорити, чи то злого, чи доброго — не можна, бо въ рôжныхъ частяхъ Канады рôжнй обставины. Певна также рѣчь, що такй нарѣканя або похвалы мають неразъ особисту причину. Певне и те, що доля рускихъ фармерôвъ въ Канадѣ залежить богато вôдъ того, коли хто приѣхавъ, скôлько привѣзъ маетку зъ собою, яку взявъ землю, яку мае родину (чи дорослыхъ дѣтей або малыхъ), якй мавъ надѣѣ на Канаду, чи поворотный вôнъ чоловѣкъ та працьовитый и т. и.

Щобы однакъ дôйти правды, о скôлько се можливе, про станъ нашихъ фармерôвъ въ Канадѣ, задумали мы звернутись до нихъ зъ прозьбою вôдписати намъ на понизшй пытаня. Вôдповѣдати треба доконче на всѣ пытаня и то коротко, а розумно. Коли редакція наша достане вôдповѣди вôдъ нашихъ фармерôвъ зъ всѣхъ закуткôвъ канадійскои Руси, тогды оголосить выслѣдокъ того и тогды будемо могли бодай въ части знати чія правда. Сподѣемось, що нашй фармеры въ Канадѣ, що всегда радо до насъ пишуть и симъ разомъ не полѣнують ся, тымъ бôльше, що справа се дуже важна и цѣкава не лишь для насъ та для васъ, але и для всѣхъ Русинôвъ.

Вôдповѣди въ тôй справѣ будемо принимати найдальше до 15. септембра сего року.

Пытаня:

1) Якъ ся называете? 2) Скôлько маете лѣтъ? 3) Зъ якого села и повѣту походите? 4) Жонатый чи парубокъ? 5) Скôлько лѣтъ мае жена? 6) Скôлько маете дѣтей? 7) Скôлько дѣвчатъ и по кôлько мають рокôвъ? 8) Скôлько хлопцѣвъ и по кôлько мають рокôвъ? 9) Коли прійшлисте до Канады? 10) Скôлько привезлисте грошей зъ собою? 11) Маете фарму купчу, чи дарову (homestead, рядову)? 12) Єсли купчу, то а) чи була вже выроблена, зъ будынками и т. п.? б) якъ велика? в) вôдъ кого куплена? г) за кôлько? д) за готовй грошѣ, чи на сплату, пôдъ якими условіями, то есть на якій процентъ и т. д.? 13) Чи маете на фармѣ свôй лѣсъ? 14) Звôдки берете воду и яка она? 15) Скôлько маете акрôвъ выробленои земли? 16) Яка земля? 17) Що сѣете на нѣй? 18) Скôлько посѣялисте на нѣй, а скôлько вродилось кождого року, якъ сидите на тôй фармѣ? 19) Чи маете ярину и яку? 20) Якъ удаесь? 21) Скôлько маете коней, волôвъ, коровъ, свиней, дробю? 22) Яка вартость коней, волôвъ, коровъ, свиней? 23) Чи маете хату и скôлько ова варта? 24) Чи маете будынки господарскй, якй и що они варта? 25) Чи маете знаряды господарскй, возы, плуги, машины, якй машины и що все те варта? 26) Чи позичаете якй машины, вôдъ кого и скôлько платите за те? 27) Чи робите самй на фармѣ зъ женою, чи може помагають вамъ дѣти? 28) Чи наймаете чужихъ людей, неналежачихъ до вашои родины, до роботы на фармѣ? 29) До якои роботы ихъ наймаете и почому платите? 30) Скôлько продалисте за часъ свого побуту въ Канадѣ худобы, збôжа и т. и. и кому: Русинови, Анґликови або кому другому и по якôй цѣнѣ? 31) Чи купуете одѣне и поживу (муку, мясо, сôль, цукоръ и другй рѣчи) и по чому? 32) Скôлько маете довгу, вôдъ кого позичилисте на якій процентъ и на якъ довго? 33) Якъ зве ся ваша кольонія? 34) Яка ваша адреса? 35) Чи далеко вôдъ васъ до стаціи колѣевои, до почты, до елевейтру (ссыпу збôжа)? 36) Мѣжь якими людьми мешкаете? 37) Чи далеко вôдъ васъ поселенй Русины и зъ якихъ они сторôнъ? 38) Якъ звуть ся ихъ кольоніи? 39) Чи богато ихъ тамъ есть и чи добре справують ся? 40) Чи мають свою церковь, школу, читальню? 41) До якихъ церковь теперь ходять и чи хотѣли бы мати свого священника? 42) Чи богато письменныхъ, якй ґазеты, книжки читають? 43) Яке ваше ґаздôвство було въ старôмъ краю, т. е. скôлько поля, худобы и т. п.? 44) За кôлько все те продалисте и кому: Русинови, Полякови, чи жидови? 45) Длячого прійшлисте до Канады? 46) Чи знаете читати и писати, ваша жена, дѣти? 47) Якй ґазеты читали вы въ краю? 48) Якй читаете тутъ? 49) До якои церкви ходите? 50) До якои школы посылаете дѣти? 51) Чи ходите на зарôбки до якои роботы, где и по скôлько заробляете на день, мѣсяць, рôкъ? 52) Чи ходять на роботу або служать вашй сыны або дѣвчата и по чому заробляють? 53) Якъ обходять ся Анґлики (босове) зъ нашими людьми, коли тй суть на роботѣ або у службѣ? 54) Якъ дивлять ся на Русинôвъ другй люде, Анґлики, Французы, Нѣмцѣ, Шведы, Духоборы, Индіяне? 55) Котрый зъ тыхъ народôвъ вважаете за найлѣпшій и длячого? 56) Що вамъ въ Канадѣ найбôльше подобаесь, а що въ Галичинѣ? 57) Що вамъ въ Канадѣ найлѣпше неподобаесь, а що въ Галичинѣ? 58) Где лѣпше жити, въ Канадѣ, чи въ Галичинѣ? 59) Чи радили-бъ вы, щобъ бôльше Русинôвъ ишло до Канады? 60) О що передовсѣмъ повиннйстаратись Русины въ Канадѣ? 61) Яка, пôсля вашои думки, будучность чекае канадійскихъ Русинôвъ?

На всѣ тй пытаня повиненъ кождый розумный канадійскій Русинъ намъ вôдписати, але совѣстно, по правдѣ.

Всѣ тй письма будемо держати въ тайнѣ, то есть нѣкому не выдамо такихъ рѣчей, якъ примѣромъ: хто скôлько мае лѣтъ, або его родина, скôлько кому довженъ, кому продавъ ґаздôвство въ старôмъ краю и т. и. Словомъ все, що хто напише намъ у вôдповѣдь на тй пытаня, задержимо для себе и лишь загальный рахунокъ безъ именъ подамо до публичнои вѣдомости.

Дальше справоздане зъ жертвъ зложеныхъ на Р. Н. Д. Е. въ Америцѣ.

Братство св. І. Хрестителя зъ Травґеръ-Калуметъ, Па. надôслало за 1901 р. $15.00

Процентъ вôдъ грошей въ банку по день 1. юлія с. р	$3.15
Разомъ	$18.15
Зъ перенесеня	$670.71
Станъ касы	$688.86

Честь и подяка згаданому братству особливо предпредсѣдателю п. Ивану Фаринякови и цѣлому урядови братства, Всч. о. М. Балогу, що якъ тамтого року такъ и сего року дуже ревно потрудили ся для дальшого розвою нашого товариства и надôслали такъ щедрй жертвы. Пригадуемо, що всѣ чотыри братства зъ громады травґерскои надôслали були тамтого року квоту $63.00, а сего року $83.50. Желаемо, щобы и другй громады були такъ сильно зъорґанізованй пôдъ проводомъ такихъ ревныхъ провôдникôвъ, якимъ есть Всч. о. М. Балогъ, а братства щобы мали всюда такихъ ревныхъ урядникôвъ патріотôвъ, якъ Ив. Фаринякъ, Ив. Гардый, Ив. Червѣнка, П. Завада, П. Сопчишакъ.

При тôй способности просимо еще разъ нашй рускй братства, що вже давно зголосили свое приступлене до нашого товариства, або що залягають зъ сего рôчными вкладками, щобы вôджаловали тыхъ марныхъ 50 цнт. и чимскорше надôслали, бо безъ грошей годѣ намъ зробити смѣлый крокъ впередъ. Хто розôбравъ бльока, нехай розпродасть ихъ и чимскорше надôшле грошѣ. Часъ вже перестати Русинамъ америк. спати, пора взятись всѣмъ за руки, щобы чимъ скорше мати свою рôдну хату, Народный Дôмъ Еміґраційный.

Н. Пôдгорецкій, предсѣдатель. — К. Кирчôвъ, секретарь.
Лазоръ Сиротикъ, касіеръ.

Дописи.

Зъ Галичины.

Завидуйте намъ Американцѣ щастя. Не повело ся нашимъ панамъ зъ правомъ Гупки зъ его неподѣльными господарствами, то взяли ся въ иншій спосôбъ ратувати хлопа — рентовыми посѣлостями. 10—150 морґовй господарства могутъ зголосити себе рентовыми и дôстати пожичку, за котру край ручить на довгу сплату, але якъ довго довгъ не сплаченый, ґаздôвства дѣлити не можна. Що то за ратунокъ хлопа, коли у насъ такихъ, у котрыхъ звыжь 10 мор. ґрунту на 100 не сповна 10, а 90 мае менше якъ 10 морґôвъ. Колисьте паны щирй, то чого берете ся ратувати 10 процентъ хлопôвъ, а 90 проц. нехай чортъ бере? Ба, бо ту ходить о тое, абы можна свои поля за добрй грошѣ продавати. Парцеляція не удавала ся, бо трудно було о пожичку, а теперь край дасть грошѣ, то хто небудь буде брати ся за ґаздôвство, а чи тому выведе конець, то инша рѣчь, абы паны тôлько добрй грошѣ взяли, а до того Мазурôвъ сюда на Русь напустили. А еще одно: Тй новй ґосподарѣ мають бути такъ довго пôдъ надзоромъ, доки не сплатять довгу. Отже еще одна печеня. Будуть паны мали еще бôльше своихъ посѣпакъ. Завидуйте-жь люде добрй!

І. І.

Зъ Olyphant, Pa.
(Испытъ школярôвъ).

Въ недѣлю дня 21-го юлія с. р. вôдбувъ ся въ гали школы »Kinder garten« въ Олифантѣ испытъ тутешныхъ рускихъ школярôвъ. Дѣтей пытали мѣсцевый священникъ о. Ив. Арданъ и мѣсц. дяко-учитель п. Михайло Паздрѣй.

Испытъ выпавъ добре. Зъ дѣтей, що ходили до школы точно, декотрй вôдповѣдали добре, а денекотрй навѣть дуже добре. Рôвно-жь деклямаціи подобались всѣмъ загально. На имя найлѣпшои ученицѣ заслугуе Марія Цупура, а найлѣпшимъ ученикомъ бувъ Иванъ Свагла.

Треба зауважати, що помимо всякихъ досить важныхъ перешкодъ, школа вôдбувалась реґулярно и свѣтлый поступъ дѣтей е головно заслугою п. Паздрѣя, котрый не жалувавъ своеи працѣ.

По испытѣ вôдспѣвавъ хоръ кôлька гарныхъ пѣсень, пôдъ проводомъ п. М. Паздрѣя, котрый, помимо короткого часу, выучивъ сй пѣсоньки дуже добре.

Опôсля слѣдувало кôлька бесѣдъ до дѣтей и ихъ родичѣвъ. Бесѣдники пôдносили потребу науки, заохочували до неѣ дѣтей, вказуючи попри тôмъ на те, що если родичѣ и опѣкуны хотять, щобы ихъ дѣти чогось научились, то мусять и они самй дбати про тое.

Дѣти були надгородженй, якъ звычайно. Такъ закôнчилось школьне торжество.

Гôсть.

Зъ Winnipeg, Man., Canada.

Проси, а дамъ ти, пукай, а отворю ти. Такъ сказавъ Спаситель. Чи еще довше мы канадійскй Русины маемо пукати? Мы бѣднй, опущенй, сироты — пукали и пукаемо, але въ коротцѣ уже перестанемъ, бо силы насъ опускають, слабнемъ на дусѣ. А що тогды буде, коли перестанемо пукати? Чи мило будо слухати нашимъ властямъ церковнымъ у краю, що канадійска Русь запропастила свою вѣру и обрядъ? Уже поволи нашй Русины починають выхрещувати ся на баптистôвъ та православныхъ, и чи мило вамъ о тôмъ чути? — скажѣть, просимо васъ. Якже Вы дбаете за свои овечки? Чого-жь они зô стада Христового утѣкають?

Щобы насъ поверхъ 30.000 Русинôвъ въ Канадѣ не мали священника, то якось намъ и чудно и дивно..., коли священникôвъ е безлѣку.

До самои парохіи у Вінніпеґъ належить 400 фамилій, и чи не треба намъ пастыря? Чи не мавъ бы звôдки жити? Купилисьмо землю, побудували церковцю и стоить тая храмина уже другій рôкъ, а священника еще не видѣла. Чому не здогадаетесь за насъ оо. духовнй, та не приѣдете хоть подивити ея? Не страхайте ся морозу, не будьте такй боягузы, якъ той сердечный місіонаръ, що то такъ выкрикуе на радикалôвъ. То тôлько вôнъ утѣкъ вôдъ насъ, якъ журавель до вирею, бо лякавсь, щобы ему бальсамъ не замерзъ, и я мыслю, що вы усѣ не трудитесь выроблюванемъ чудотворного бальсаму, то и не повиннйсте ся лякати Канады. Подивѣть ся, якъ мы жіемо! Дѣти нашй родять ся и жіють нехрещенй, пары сходять ся до купы и жіють безъ присяги, або вѣнчае ихъ баптискій місіонаръ, братя и сестры нашй умирають, а тѣла анѣ кому водою покропити, бо нема где свяченои взяти. Чому-жь не пригадаете собѣ церковнй заповѣди, котра каже: принаймѣй разъ у рôкъ сповѣдати ся и причащати ся? А у кого та передъ кимъ? Где жь мы нещаснй возьмемо священника? — вытешемо изъ дерева, то свѣтъ скаже, що мы идолопоклонники... Або вымажѣть тотй заповѣди церковнй, або приѣдьте до насъ та подивѣть ся, а певно що ажь морозъ вамъ поза плечѣ перейде, коли побачите яка помѣжь насъ вкинулась пошесть и зараза духовна вôдъ нападôвъ езуитскихъ, православныхъ та другихъ. Не можь ся обôгнати якъ вôдъ шершенѣвъ, жалять насъ, де ся поступимо, а вы не прійдете та не обженете вôдъ насъ тои саранчѣ. Просимо, благаемо васъ, приѣдьте хоть подивити ся на нашъ духовный упадокъ. Усе насъ потѣшаете тою вѣстею, що приѣдете, але бо ѣдете и ѣдете, а нема.

Може хоть оденъ священникъ бы приѣхавъ теперь, поки ще часъ, бо колись буде за пôзно. Чи-жь хочете, щобы мы приняли цареславного батюшку, або стали латинниками, або протестантами? Мы сего не хочемо, бо то все для насъ чуже.

Отже ще разъ звертаемо ся зъ просьбою до всѣхъ рускихъ священникôвъ такъ въ Спол. Державахъ, якъ и въ старôмъ краю, и просимо, не забудьте за насъ, приѣдьте якъ найхутше, а певно пріймемъ васъ дуже радо и разомъ изъ вами будемо старати ся обновити тутъ Русь-Украину на земли канадійскôй. Тогды пôде о насъ слава хороша вôдъ востока ажь до западу, тай свѣтъ буде о тôмъ знати, що Русины на земли канадійскôй, на земли вольнôй не вмерли, не вынародовились, а жіють своимъ власнымъ житемъ.

Вôдъ рускои парохіяльнои рады церковнои въ Вінніпеґъ,
Ф. Т. Стефаникъ.

Зъ Sifton, Man., Canada.

Въ числѣ 17. »Свободы« написавъ Иванъ Савчукъ зъ Стюартборнъ, Ман., що друкованй листы за Канаду В. Цѣхоцкого були цѣлкомъ пересаднй. На его дописъ ажь нынѣ могу дати коротку вôдповѣдь, бо на довшу и паперу шкодую, а именно, що г. И. Савчукъ не видить свого полѣна на оцѣ, але быстрымъ взрокомъ у другого скалку побачивъ и то у чоловѣка, котрого зъ роду не знае. Представивъ вôнъ, що писатель друкованыхъ листôвъ о Канадѣ т. е. В. Ц. за порозумлѣнемъ зъ аґентомъ, за марный грôшь спроваджуе людей зъ Галичины на погибель. Чи на погибель чи нѣ, о тôмъ вже дописи зъ Канады доносять, але теперь пытаюсь, чому п. И. Савчукъ за намовою волоскои фірмы спроваджуе людей до Арґентины? Чи Арґентина лучша нѣжь Канада? Впрочôмъ знову може бути, що Савчукъ мае рацію, але не о всѣхъ колоній стосункахъ, бо Стюартборнъ — не цѣла Канада!

Цѣхоцкій.

КУМЫ ГРИЦЬ И ИВАНЪ
(зъ Канады).

Гр.: Славайсу Христу, куми Йвани!

Йв.: Слава на віки!

Гр.: Ви ничули куми, ци то правда, жи той орґаніста вже вийшов з криминалу?

Йв.: Або ви ни бачили?

Гр.: Та де я міг бачити?

Йв.: Тажи сеї ниґілї був в костелї, навіть вже служив коло плюгавого, ци там як, я все забуваю.

Гр.: От таке вас все з памньити викидае, як ся називае. Ви дужи маети гріх за сі слова.

Йв.: Та чо я можу мати гріх за правду? Ви певно маети палуда на очах, щости нибачили орґаністу; его дужи латво можна було бачити, лиш тра було виваліти сліпи.

Гр.: Гм, гм, та добри, я перши пізнав живо, бо мав виликі вуса, закладав аж за вуха а типер, кажут, що обголили в арешті.

Йв.: Ну правда, перши такий був порядний чоловік, що варт було сказати що орґаніста, а типер так виглядае, як коза биз фоста.

Гр.: Скажіть мині, куми, в який спосіб его пустили з арешту так живо?

Йв.: Чикайте, я вам скажу: то знаети тоті хруні зачали ходити по хатах просити людей, аби ся відписали 24 тай орґаністу пусьтя з арешту.

Гр.: Низнав типер ци ви трутивби знов того кривославного з костела?

Йв.: О, ні; казав, що як другий раз прийди той місіонар баптистий, то аби сам Йсус Христос казав: ви труть того чоловіка з каплиці, тобим сказав Христови, витруть сам.

Гр.: Низнатоньки, котрі то так дужи били, аби его пустили з арешту, так живо?

Йв.: Чикайте най си закуру, добри ся надую, то вам скажу котрі. Знаети той перший, що го кушлявий іминував на арцихруня, другий, того грубого жида фактор, а третий той, що ходит по чужих жінках.

Гр.: Ах, йой падоньку мій, а то котрий по чужих жінках ходит?

Йв.: А бодай вас заяць копнув; коли ви низнали, то вам дужи живо скажу. Знаети, то той сам, що тамтого року носив все при собі сир та масло, повні торби, ходив по хатах де нибуло чоловіка дома, та міняв жінку за сир та масло; али, знасти, дуже трудно за таку жінку, аби ся злакомила на сир та масло, а він, знасти, сего року дійшов до ліпшого розуму: вчіпив до карку собі виличезний звінок, ходит по фармах, витарахкуе як худоба, жінка собі мислит, що то ей корова; приходит блиши — а то богай на двох ногах.

Гр.: Бодайжи тя і з таким чоловіком! а его де лице, що він так робит? Може то він мою бабу пиринудив, а я низнав котрий, аж типер знаю. То певно він тоті дівці дав бики а жидови 10 долярів, аби го ни скаржила до офіцу.

Йв.: Ну, ну, о, правда він; ще вам скажу так: або він де мае лице?

Гр.: А деж подів?

Йв.: Як йішов до Канади то зйів з борчем замість солонини а типер ходит биз чести йі биз лиця, як коза биз хвоста. Добраніч.

Пôдслухавъ краянъ

СПРАВЫ „Р. Н. СОЮЗА.“

Хотячй приступити до „Союза“ най посылають вступне и мѣсячне до касіера:

Alex Shlanta,
Postmaster.
MAYFIELD, PA., Lack. Co.

И увѣдомлять секретара пôдъ адресою:

D. D. Pyrcz,
P.O. Box 355,
OLYPHANT, PA., Lack. Co.

Хто бы бувъ покривдженый вôдъ котрого зъ урядникôвъ »Союза«, нехай пише до предсѣдателя:
REV. A. BONCHEVSKY, 10 May str.
Ansonia, Conn.

Въ другôй половинѣ Юлія с. р. приступили до „Р. Н. Союза“ слѣдуючи нови члены:

	Число въ гол. книзѣ:
Northampton, Pa.	
Ґладишь Стефанъ	895
Юрковскій Петро	2092
Trauger, Pa.	
Глива Семанъ	1413
Илько Мацко	1413
Rhone, Pa.	
Даньковскій Иванъ	292
Breslau, Pa.	
Дудусь Илько	97
Леньо Осифъ	98
Копачь Иванъ	102
Копачь Процъ	103
Plymouth, Pa. Бр. св. АА. П. и П.	
Гринякъ Стефанъ	1554
Гнатовичь Демко	1414
Грицѣвъ Дмитро	1480
Саланскій Филипъ	1486
Бацакъ Стефанъ	1479
Чорный Микола	1904
Левко Грицъ	1556
Фирча Осипъ	1424
Забавскій Тадей	1416
Венґловскій Микола	1489
Маластъ Микола	1906
Бирешъ Иванъ	1854
Осѣракъ Микола	1884
Декеръ Осифъ	1529
Загора Варнавъ	1490
Тома Онуферъ	1528
Туринскій Грицъ	1488
Шкуратъ Алексій	1487
Шпинда Михаилъ	1487
Дзедина Осифъ	1025
Нѣмецъ Иванъ	1555
Ярошакъ Михаилъ	1481
Чорный Гнатъ	1904
Ярощакъ Иванъ	1481
Садовскій Теодоръ	1531
Прибыстъ Стефанъ	1586
Гутникъ Иванъ	1416
Салевичъ Кондратъ	1453
Пышнякъ Иванъ	1485
Сенько Лука	1486
Петрилякъ Михаилъ	1485

(Дальше буде.)

Квитъ

на $300.00, котру суму я одержавъ вôдъ касіера »Р. Н. Союза«, яко посмертне по моѣй женѣ Юліи, за що сердечно дякую.

Belle Vernon, Pa.

Андрѣй Таборъ.

СВѢДКИ: Теодоръ Фрацкій, Михайло Ядловскій

Бачность!

Въ мѣсяцю Октобру с. р. буде принимати ся до „Р. Н. Союза" членовъ вôдъ 16 до 35 лѣтъ житя безъ вступного, а членовъ вôдъ 35 до 45 лѣтъ за половину вступного.

Д. Пирчъ,
секретарь

НОВИНКИ.

— Памятайте не „Руско-Народный Дôмъ Еміґраційный въ Америцѣ" и высылайте жертвы до касієра пôдъ адресою: Mr. Lazor Syrotiak, 42 Washington st., Yonkers, N. Y., а заразомъ увѣдомѣть о тôмъ секретаря пôдъ адресою: Mr. K. Kirczov, 140 Essex Str., Jersey City, N. J.

— **Дѣйстнымъ** раемъ для панôвъ, жидôвъ и всякихъ дерунôвъ можна назвати Галичину. Заговорить тамъ робôтникъ або хлопъ про свою кривду, арештують его, выразить ся нечемно о тыхъ пявкахъ, арештують его, пôйде на вѣче, чекае его кара, застрайкуе, знову арештъ. И такъ вѣчно. Отъ ѣ недавно застрайкували селяне въ селѣ Матневѣ и Старявôй, мôстиского повѣта противъ арендаря тамошного двôрского обшару, Н. Фуса, котрый страшно ихъ кривдивъ и вызискувавъ — а заразъ староста пôславъ тамъ безлѣчь жандармôвъ, казавъ арештувати за се 13 селянъ, а навѣть загрозивъ, що якъ селяне не понехають страйкъ, пôшле на нихъ войско! Зовсѣмъ щось такого, якъ за часъ въ паншизняныхъ...

— **Вѣтровець** „Venitzia" (малый корабель зъ парусами) перевернувъ ся оногды пôдчасъ бурѣ недалеко надморского мѣста Ню Гевенъ, Конн., а зъ 9 осôбъ, котрѣ нимъ ѣхали, лишь 4 вспѣли выратувати. Утопивъ ся властитель корабля, его двѣ дочки, капітанъ и оденъ матрозъ.

— **Всю** рослинность знищивъ и перемѣшавъ зъ землею страшенный градъ, що дня 24. м. м. навѣстивъ околицѣ Шляцку, тамбовскои ґуберніи въ Росіи. Декотрѣ куснѣ граду важили ѝ по три фунты, проте нѣчого дивного, що кôлька сотъ штукъ худобы и 5 людей було тодѣ забитыхъ, а зъ ярины, збôжа и деревъ заледво слѣдъ лишивъ ся. — Подôбный градъ (величины курячого яйця) падавъ въ селахъ Попово, Копривщица, Кула и Дрѣново, въ Болгаріи, и понищивъ все до чиста.

— **Нашôй** редакціи надôслано книжку пôдъ заголовкомъ »Nowe Drogi«, картка зъ исторіи Вôльнои Польскои церкви въ Спол. Державахъ пôвнôчнои Америки, зъ особлившимъ увзглядненемъ повстаня и розвою церкви св. Станѣслава Б. и М. въ Скрентонъ, Па., 1901. Авторомъ еѣ В. Варенґа. Книжка ся пояснюе намъ до »певнои степени рухъ »незалежный« помѣжь амер. Поляками, що повставъ въ послѣдныхъ 10 рокахъ, а котрый вôдогравъ вже и ще мабуть вôдограе досыть важну ролю въ житю тутешныхъ Поляковъ. Цѣкава она тымъ, що показуе прямоване Поляковъ на новѣ стежки и тому то постараемось колись поговорити о нѣй ширше.

— **Всѣхъ** Ніґровъ въ Спол. Державахъ є 9 міліоновъ, то єсть бôльше, якъ десята часть всего тутешного населеня.

— **Сполученѣ** Державы чимъ разъ больше вывозять товарôвъ за границю, а чимъ разъ менше ихъ сюда привозять. Минувшого року вывезли товару о 664 міліонôвъ дол. вартости больше якъ сюда привезли, т. е. о 93 міл. больше, якъ року передпослѣдного, мѣжь тымъ якъ закупили за границею менше товару о 27 міліонôвъ, якъ въ передпослѣднôмъ роцѣ.

— **Зъ** початкомъ сего мѣсяця панували великѣ горяча въ заходнôй Европѣ и наробили немало шкоды фармерамъ.

— **Зачуваємо,** що о. К. Лавришинъ зъ Shenandoah, Pa. хоче вôдъѣхати до краю на 3 мѣсяцѣ, але пôдъ условіемъ, що по поворотѣ парохіяне его назадъ прійлмуть до себе. Парохіяне не годять ся на тое, але хотять по вôдъѣздѣ о. Лавришина запросити до себе иншого священника.

— **Сего** лѣта поѣдуть шукати лютенанта Peary, що 1898 р. выѣхавъ въ цѣляхъ науковыхъ до пôвнôчного бѣгуна. Кромѣ сеи выправы буде сего року ще 7 другихъ, що поѣдуть до пôвничного, а 4, що поѣдуть до полудневого бѣгуна.

— **Мало** що братъ Арнольдъ Лівінґстонъ не оженивъ ея зô своею сестрою Ленсю Джеферзонъ. Имъ умерли родичѣ передъ 23 лѣтами; его 6-лѣтного хлопця взяла одна богата родина Лівінґстонъ за свого, а еѣ дволѣтну дѣвчинку, взяла за свого одна родина Джеферзонъ. Передъ 3 лѣтами черезъ оголошене въ ґазетѣ они обое пôзнали ся и залюбили ся. Сего мѣсяця мало вôдбути ся вже ихъ вѣнчане, але на щасте зъ предложеныхъ паперôвъ показало ся, що они обое собѣ братъ и сестра. Розумѣе ся, що вѣнчане не вôдбуло ся, а повеже вôнъ доста заможный, проте взявъ до себе свою рôдну сестру.

— **На** озерѣ Суперіоръ вдаривъ грôмъ дня 22. м. м. въ корабель незвѣстнои назвы, въ наслѣдокъ чого корабель запаливъ ся и згорѣвъ, а цѣла его залога згинула въ филяхъ озера. Бачили те все побережнѣ мешканцѣ, але буря и розбурханѣ воды не дозволили имъ ратувати нещасныхъ.

— **Мати** и трое дѣтей згинуло минувшого тыждня въ огни, якій повставъ пôдъ ч. 2716 Penn. Ave. въ Pittsburg, Pa. На тôй улици мешкають переважно польскѣ робôтники, а погибша була також Полькою и называла ся Софія Раца.

— **Дивный** американьскій обѣдъ вôдбувъ ся дня 18. липня б. р. въ Рочестеръ, Н. Й. Найбôльше ѣдовитѣ гадины, якъ »боа констріктор« и »гороховникъ« высмаженѣ на маслѣ, заѣдали Американцѣ зъ якъ найбôльшимъ присмакомъ! Русинъ не ѣвъ бы тои гади, хоть бы зъ голоду мавъ вмерти.

— **Телеґрамы** зъ Штокгольму (Швеція) донесли дня 25. м. м., що въ тамошнôй пристани знищила експльозія динаміту американьскій корабель »Louise Adelaide«. Капітанъ корабля, 10 моряковъ залоги и 4 урядники, котрѣ були тодѣ на корабли, згинули.

— **При** роботѣ въ майнахъ въ Shenandoah, Pa. забило оногды двохъ робôтниковъ: Ивана Гільковского и Ант. Цикву.

— **Таки** 500 майнеровъ зъ копальнѣвъ Hickory Ridge въ Шамокинъ, Па. поклали на своимъ! Тамошнѣ самовôльнѣ »босы« вôддалили зъ роботы кôлькохъ юнійныхъ робôтниковъ за се, що хотѣли переглянути членьскѣ книжки. Коли однакъ довѣдали ся о тôмъ ихъ товаришѣ, такъ всѣ, въ числѣ 500 застрайкували, немовь оденъ мужь, и змусили »босовъ« до чемности, бо сими днями приняли они назадъ до роботы вôддаленыхъ робôтниковъ. Се зве ся солідарность.

— **Вôдъ** 30 лѣтъ не тямить нѣхто такои спеки, якъ та, що дня 21. м. м. була въ Чікаґа, Илл. и околици. На улицяхъ мѣста показувавъ термометеръ 108 степенѣвъ, а въ сусѣднôмъ мѣсточку Фріпортъ доходила горячь до 115 ст.

— **Сѣмъ** домôвъ вразъ зъ забудованями господарскими згорѣло въ Товстоголовахъ, золочôвского повѣта (Галичина). Шкода выносить около 20.000 коронъ. — Въ Жидачевѣ згорѣло 6 домôвъ; шкода 6.000 кор.

— **Медведѣ** появили ся въ великôмъ числѣ въ борахъ села Мерень, спишского комітату на Угорщинѣ и роблять безлѣчь пакости. До сего часу роздерли они кôльканайцять телятъ, кôльканадесять овець, а навѣть забили кôлька волôвъ.

— **Шлюбъ** въ кортѣ (судѣ) взяло двохъ Русиновъ въ Elmira, N. Y., якъ намъ доносять.

Два нещастя.

Нещасте одно по другôмъ навѣщае Mayfield, Pa. Андрѣй Стафурскій, членъ бр. св. Кир. и Мет. (до »Союза« неналежавъ) нагло померъ. Въ четверъ 25. с. м. прійшовъ зъ роботы якъ звычайно о 5:30 (а робивъ на колеѣ) и повечерявши собѣ, забавлявъ ся весело до 9-ои гôд. вечеръ, а о 9. положивъ ся спати. О 11. знову вставъ и зôйшовъ зъ спальнѣ зъ вызшого поверху на долину воды напити ся. Коли довшій часъ не було его назадъ, оденъ зъ бординґерôвъ именемъ Мих. Тоцкій, зôйшовъ зъ горы, кликавъ его до хаты, щобы ишовъ спати, бо замыкае дверѣ. Тымчасомъ звернувъ свое лице ку водѣ (пайпѣ) и побачивъ Стафурского, якъ лежавъ на шафлю, а вода ишла ему на голову. Тоцкій почавъ собѣ зъ него кпити, потôмъ приблизивъ ся и его рушавъ, але тôй бувъ вже зимный и бôльше непробудивъ ся. Дня 26, въ пятницю прибувъ коронеръ зъ другими, що его розбирали и сказавъ, що небôщикъ померъ на ударъ крови на мозокъ, а то зъ тои причины, що коли ся найбôльше спотивъ, то любивъ ледову воду пити. Бувъ здоровъ и веселый, а черезъ не розумне уживане ледовои воды, нагло померъ. Нехай же ся каждый сего варуе. Небôщикъ мавъ 43 лѣтъ, походивъ зъ села Перегримка, въ Америцѣ бувъ вже другій разъ; оставивъ жену и 5-ро дѣтей въ краю. Бувъ се чоловѣкъ дуже честный и тверезый, а парохія мейфільдска утратила въ нѣмъ одного зъ добрыхъ членôвъ. — Друге нещасте трафило ся въ Jermyn. Полька Mrs. Naguszewska прибула зъ »Ричу« на весѣле до краянôвъ дня 23. с. м. и положила ся спати у своеи сестры, а на рано найшли еи неживу; причина смерти правдоподôбно така сама.

А. Ш.

— **О. Е. Волкай,** бувшій парохъ при церкви Пресв. Дѣвы въ Scranton, Pa. обнявъ парохію въ Bridgeport, Conn.

— **Гамбурско**-американьска корабельна лінія перевезла въ мѣсяцю червни зъ Европы до Америки 8.402 еміґрантôвъ.

— **Емма** Соколовъ заскаржила православного благочинного о. Недзельницкого зъ Allegheny, Pa. о заплачене $26.50 за пране ручниковъ, полотенъ и другихъ церковныхъ рѣчей, а Т. Соколовъ правдоподôбно мужь згаданои Еммы, заскаржилъ того-жь самого благочинного о $76.00, котрѣ ему належать ся яко паламареви за кôлька мѣсяцѣвъ. Такъ пише питсбурскій »Wielkopolanin« зъ 25. липня на пôдставѣ донесеня анґлійскои ґазеты Chron. Telegraph зъ дня 18. липня.

— **Телеґрафують** зô Львово, (пôдъ дн. 25. юлія), що въ наслѣдокъ повени завалив ся оденъ зъ убожшихъ домôвъ, при чôмъ згинуло 33 людей.

— **Борба** 80 тысячнои арміи робôтниковъ зъ білионовымъ тростомъ U. S. Steel Corporation — веде ся дальше. Капіталісты уживають всѣхъ, навѣть найпôдлѣйшихъ средствъ, щобы розбити робôтничу єдность, та все дарма. Всѣ тримають ся досыть добре. Вчера надôйшла вѣсть, що п. Швабъ, предсѣдатель тросту, годить ся на деякѣ уступства въ користь страйкуючихъ, проте можливо, що страйкъ не забавки скôнчить ся.

— **Вôдъ** сонѣчного удару згинуло дня 25. м. м. въ мѣстѣ St. Louis, Mo. 114 осôбъ. Є се найбôльше число умерцѣвъ, яке приключило ся въ тôмъ мѣстѣ за оденъ день, вôдъ часу великои холеры въ 1869 р.

БАЛЬ.

(Конець.)

Тымчасомъ коло циганôвъ счинивъ ся гамôръ. Зразу не можна було доглупати ся, о що розходить ся, та чого тамъ спѣшать другѣ, але коли голосы ставали на стôлько чутнѣ, що переходили въ формальне выгукуване, а черезъ те розговоры другихъ людей притихли, зацѣкавленѣ, о що розходить ся, можна було вчута таке:

— Грай менѣ польки!

— Грай чардаша!

— А що то, ваша мадярска мае бути на верху?

— Такъ мои 25 ц. добрѣ, якъ и твои! чи вы »Ґаліцманѣ« хочете цѣлый свѣтъ завоювати?

— Носеръ! Абысь менѣ, цигане, не важивъ ся смичкомъ потягнути, бо тобѣ скрипки на дрôбнѣ куснѣ полупаю! Унгарска горою за свѣтъ не буде!

То сварили ся Галичане зъ Угорщанами, якій танець мають грати музиканты.

До тои сварнѣ зразу двохъ прилучували ся другѣ и ставали по сторонѣ обохъ. Галасъ чимъ разъ бôльше дужчавъ, всѣ говорили наразъ, такъ, що не можна вже було розôбрати слôвъ, ажь вкôнци роздавъ ся лоскôтъ, що походивъ вôдъ удару въ лице. Счинила ся метушня та ще бôльшій крикъ и рейвахъ, а ему втуровали: плачь переляканыхъ дѣтей въ сали та выте американьскихъ хлопцѣвъ зъ надвору, що гурмою приглядали ся диву крôзь вôдчинене вôкно.

— Вышмарити его за дверѣ, що вôнъ намъ мае псувати забаву! — вôдозвали ся декотрѣ жѣнки.

Рада була вже злишна, бо неспокôйного духа выпроваджували двохъ зъ балевои салѣ. Пôсля музика заграла и якъ бы нѣчо не стало ся, розпочала ся забава на ново.

А я сидѣвъ нетерпеливо на крѣслѣ, дожидаючи, коли прійде догôдна хвиля промовити до зôбраныхъ. Певно по скôнченю сего танцю, подумавъ я собѣ, а тымчасомъ переходжу ще, що и якъ менѣ говорити. Въ тôмъ приходить до мене Зарѣчный и якось несмѣло и якъ бы соромячись чогось, вôдзывае ся до мене:

— Выбачайте, але бачите, то при забавѣ не обôйде ся безъ сварнѣ.

— Що-жь, годѣ, вже стало ся — кажу я до него — та не про те я теперь думаю, я-жь мавъ промовити до людей.

Зарѣчный змѣшавъ ся ще бôльше, спустивъ очи въ землю, а рукою потиравъ спôтнѣле чоло.

— Якже жь, коли-жь буде найдогôднѣйше? — попытавъ я.

Зарѣчный ледви пророкъ:

— Гмъ, або я знаю, що ту почати! — и ставъ выговорювати на людей, що они нѣчимъ не интересують ся лишь музикою и и напитками, що зъ ними нѣчо не вдѣе, що якъ бы не вôнъ, то бы не було и тои малои церковцѣ, яка є въ Iwantown и розпочавъ менѣ розказувати про кождого чоловѣка зъ окрема, якій вôнъ. Мене се все почало нетерпеливити, а пôбоюючись, щобъ вôнъ не схотѣвъ розказувати по черзѣ про всѣхъ, поспытавъ я его вже пôднесенымъ голосомъ:

— Вы кажѣть, коли менѣ говорити, а радше прикажѣть най музиканты перестануть грати, то я тодѣ выповѣмъ свое. Та-жь сидѣти ту до рана не буду.

Зарѣчный поглядавъ ся кругомъ, чи хто не пôдслухуе а нахилившись до мого уха, шептавъ менѣ таке:

— Та тѣ о тамъ, що продають напитки, повѣдали менѣ таке, якъ я имъ розповѣвъ, що вы будете говорити: — Чи ты Петре ошалѣвъ? Та-жь мы накупили тôлько добра, то хто то выпе до рана? Вôнъ якъ зачне говорити, то люде будуть слухати, а потôмъ готовѣ порозходити ся, а теперь охочѣ, грошѣ сыплють ся якъ вода. Не будь дурный, най забава йде далѣ.

Не договоривъ ще тыхъ слôвъ, коли на сали роздавъ ся бренькôтъ повыбиваныхъ шибъ зъ вôконъ. Сидячѣ на лавкахъ женщины и дѣти счинили такій крикъ, що его описати годѣ. Музыка перестала грати, а кôльканайцять мущинъ скочили дверима на подвôре, щобъ хопити виновниковъ. По хвили вернули, розказуючи зôбранымъ вокругъ себе гостямъ, що то тôй самъ выбивъ шибы, котрого вышмарили зъ салѣ. Американьскѣ хлопцѣ бачили его, якъ прійшовъ зъ другими своими краянами, кинувъ каменемъ, а опосля втѣкъ.

— Вôдпокутуе вôнъ за свое — вôдгрожували ся декотрѣ мущины — якъ заплатить завтра у »скваера«, то буде мавъ научку, якъ перебивати кому забаву.

Дехто зъ гостей, а головно жѣнки, хотѣли забирати ся вже домôвъ, побоюючи ся, щобъ не повторивъ ся нападъ зъ камѣнями, але ихъ задержали, а для безпеченьства передъ напастниками, позачинювано всѣ вôконницѣ.

Въ сали настала духота, що анѣ дыхнути, але се не вадило нѣкому, бо музика заграла, однѣ пôшли въ танець, другѣ попиваючи, почали пôдтягати пѣсень, иншѣ знову, подѣливши ся на гуртики, почали голосно спорити про щось и забава продовжала ся дальше.

Я не мôгъ вже довше высидѣти въ сали и тому выйшовъ вразъ зъ Зарѣчнымъ, простуючи до желѣзничои стації, щобъ сѣсти на потягъ, що мавъ невдовзѣ вôдъѣхати до мѣсця мого побуту.

— Якже-жь вамъ подобавъ ся нашь баль? — вôдозвавъ ся до мене Зарѣчный, отъ щобы щось до мене заговорити.

А я ему на те:

— Той вашь баль нагадуе менѣ розмову двохъ товаришѣвъ зô Львова, що то не орють анѣ не сѣють, а ѣдять и зъодягають ся. Оденъ зъ нихъ звавъ ся Ясекъ, а другій Франекъ. Одного дня рано стрѣтили ся на улици, а привитавши ся, пытае Франекъ Яська:

— Ясекъ, ты де бувъ вчера?

— На балю — вôдповѣдае гордо Ясекъ.

— Овъ — зробило ся заздрôстно Франкови — а горѣвка тамъ була?

— Була!

— А пиво було?

— Було — горячить ся Ясекъ — мало хибувало, а було бы и вино.

Франкови ажь слина зъ рота тече:

— То-жь то мусѣлисьте ся забавляти порядно.

Ясекъ выпрямивъ ся, споважнѣвъ и пророкъ урочисто:

— О, що правда, то не грѣхъ, забава була, якъ Богъ приказавъ, а людске волосе та зубы ажь кошиками выносили.

Коли про се зачувъ Франекъ, ажь объ полы вдаривъ ся и не втерпѣвъ, щобъ не скрикнути:

— Шкода, що и мене тамъ не було!

Ст. Макарь.

Пѣсня канадійска
двохъ ревныхъ товаришѣвъ Вита и Єзуита.*)

Ой Канадо, Канадонько,
Ти великий краю,
Як хто спімне за Галилей,
З жалю умлïваю.
Ой Канадо, Манітобо,
Які ви прикрасні,
Що тут посїй,
Що посади
Всьо в тобі загасне.
Ой єдно тутка панує:
Лози тай осика,
Биз лїку і биз рахунку:
Комарі, блощиця.
Биз комарі пïюкрови
Тяжко день припхати,
Биз блощиції, як Москалї,
Нічку переспати.
В Галичинї господари
Кажуть, що там біда,
Минї дуже було добри,
Бо я був за віта.
Вітував я пару років
Ще мав і гонори,
За дриглї і за ковбаси
Продав панам гори.
Братя мойї солоденькі
Як я вас попік,
Я биз тую вашу гору
До Канади втїк.
Ой я думав, що я буду
В Канадї як в раю,
Я прийїхав до Канади,
Тут кажут: шахраю.
Як я йїхав до Канади,
Думав буду вітом,
Прийїхав я в Манітобу,
То зробив ся дїдом.
Тай що були землї добрі,
Взяли Анґличани,
Лишили ся камінь, вода
Тобі Галичани!
Ни нарікай на Канаду,
Ни дай йї догапи,
Бо ти собі сам завинив,
Бос пізнпй Йівани.
Тут в Канадї добри бути,
Хорошо в нї жити,
Прийде висна: бери торбу,
Йди хлїба просити.
Прийде лїта шість місяців —
Що тут меш дїлати?
Пириплити ноги в хатї,
Бири ся думати.
Два місяцї видумає,
А два носит торбу,
А два місяцї поробит,
В зимї гинь з голоду.
Як тут були роки добрі,
Був заробок добрий,
То наш Русин
Ходив як пан,
Ніс голову гордо.
Потягнули кипскі роки,
Заробок хибнув,
Типер Русин сидит в корчах,
В двоє ся зігнув.
Ой мав розум той П.....а,
Що з Канади втїк,
Лиш коби ті канадийскі
Русини ни пік.
В Америцї красно жиє,
Грошики збирає,
По готелях ходит як... пан,
Вино попиває.
Бире за шлюб, бире за хрест,
Ще й добру заплату,
Тай ще бере добрі гроші
За громадску хату.
Мусит мати файний голос
Тай добрі тинори,
Повіз бальсам продавати
В америцкі гори.

Зложив В. Ставдрик,
Sifton, Man., Canada.

*) Заголовокъ автора.

Жидôвскій арґументъ,
— або —
сховае — ажь ну...

Ваньо:
Я принѣсъ вамъ »містеръ« Лейбо
Двѣсти три доляры —
И прошу васъ, щобъ вы гарно
Менѣ ихъ сховали,
Бо говорять, що якъ Русинъ
Дома грошѣ мае,
Тодѣ усѣ его сховки
Кождый злодѣй знае.

Лейба:
Рускѣ знае, але въ мене
Не потрафить знати: —
Я вамъ грошѣ такъ сховаю,
Якъ и свого тате, —
Що небôщикъ зъѣвъ »локшини«*)
И вмеръ на холере...
Теперъ найти го не можуть
Уже лѣтъ чотири...

*) жидôвскій присмакъ.

Чалый.

ВСЯЧИНА.

Лѣкарѣ-чудотворцѣ.

Разъ приходить до мене чоловѣкъ и жалуе ся на періодичнѣ болѣ жолудка. Я радивъ ему удати ся зъ своею слабостію до доброго лѣкаря, але вôнъ лишь помахувавъ на те рукою: »Не поможуть они нѣчого тотѣ американьскѣ лѣкарѣ, знаю я о тôмъ добре, але менѣ кума Фрозка говорили, що добре бы було обкадити ся воскомъ зъ трôйцѣ, вшмарити троха того воску до теплои воды и выпити перехъ заходомъ сонця. То мае бути помôчне, то можебысьте були такъ добрѣ, та вжичили менѣ того воску, все жь то свячене, то й на лѣкъ придатнѣйше«.

Що я не напояснювавъ ся тому чоловѣкови, що такій лѣкъ придавъ ся собацѣ на капцѣ, вôнъ таки не повѣривъ менѣ, а кумѣ Фрозцѣ, бо хочь не дôставъ того воску вôдъ мене, то таки его роздобувъ звôдкись. Але святый лѣкъ не помагавъ. Чоловѣкови заодно повтаряли ся болѣ въ жолудку и то чимъ разъ бôльше доймаючѣ. Коли я его знову стрѣтивъ на мѣстѣ и поспытавъ про станъ здоровля, вôнъ вôдповѣвъ менѣ, що зъ нимъ досить планно. Бувъ разъ въ доктора, заживъ ложочку медицины, а що сеся була за гôрка, то-жь вышмаривъ еѣ и бôльше не вживае. »О кобы то приѣхавъ якъ найскорше индіяньскій докторъ, вôнъ бы менѣ спомôгъ на певно«, закôнчивъ недужій свою розмову зô мною. А тѣ индіяньскѣ докторы, то чистѣ »бомы«. Представте собѣ чоловѣка, що не мае найменшои охоты до якои небудь роботы, а красти або умирати зъ голоду боить ся. Такій чоловѣкъ пущае ся, пôсля назвы нашихъ людей, на индіяньского доктора. Запущае собѣ волосе довге, що спадае ему ажь па плечѣ, борôдка у него ишпаньска, а одѣжь на нѣмъ така, щобъ звертала загальну увагу. Понабирае такій докторъ якои масти та медицинъ, що складають ся звычайно зъ воды та нѣкому нешкôдливыхъ порошкôвъ, приходить зъ тымъ добромъ до мѣста, де звычайно стае на пôдвысшенôмъ мѣсци одной зъ людныхъ улиць и грôмкимъ голосомъ захвалюе свои лѣки, що мають помагати на всѣ можливѣ и неможливѣ недуги. А нарôдъ купуе и платить грошѣ, бо се медицины вôдъ индіяньского доктора. Цѣкаво бы знати, кому они помогли.

Немало наберуть грошей вôдъ легковѣрныхъ и тѣ лѣкарѣ-чудотворцѣ, що захвалюють свои медицины по ґазетахъ. Чого не можь вычитати въ такихъ оголошенияхъ! Недужій, побачить чорне на бѣлôмъ, що сей або той, якъ заживъ тыхъ лѣкôвъ, то вôдъ разу подужавъ и зъ сухо-реброго ставъ товстымъ мовь пампушокъ. Якъ не вѣрити тому, та-жь въ ґазетѣ намальованый той уздоровленый. Якъ таке побачить недужій, сейчасъ пише письмо до того лѣкаря-чудотворця и розказуе ему свою слабôсть. Лѣкарь сейчасъ вôдписуе, що слабôсть дуже небезпечна, що невдовзѣ недужій мусить умерти. Одинокимъ ратункомъ есть лишь се лѣкарство, що оголошене въ ґазетѣ, але треба его взяти сейчасъ, засылаючи напередъ 8 до 9 доларôвъ. Недужій настрашить ся, шле чимъ скорше грошѣ, пе медицины, але та не помагае и знову пише, и знову платить, а лѣкарь-чудотворець смѣе ся въ кулакъ зъ дурнѣвъ и згортае въ кишенѣ доляры.

Мы не дивуемо ся, що недужій хоче ся ратувати и хапае ся чого може, але нашимъ обовязкомъ остеречи людей, щобъ не вѣрили такимъ пройдисвѣтамъ-обманцямъ. Не все, що надруковане, мае заразъ бути правдою, а на стôлько повиненъ кождый знати, що лѣчити недужого, не бачивши его, се трохи чи не за тяжко.

С. М.

— Хотяй Анґлійцѣ пьють богато пива и виски, то мають такожь такожь богато братствъ тверезости. До 28 тысячь 800 братствъ належить 3 міліоны 536 тысячь самыхъ молодыхъ людей.

— Въ Сполуч. Державахъ переходить рôчно зъ рукъ до рукъ около 20,000,000,000 банковыхъ чековъ.

— Слимакъ може вытримати безъ воздуха, воды и поживы 4 роки.

— Недавно помершій мешканець мѣста Штайеръ въ Австріи лишивъ 3000 розмаитого рода малыхъ ножикôвъ.

— Орлы мають найбыстрѣйшій взôръ и нюхъ. На 37 миль можуть занюхати поживу.

— Если муравлѣ ще въ лѣтѣ перебудовують и побôльшають муравлиска, то слѣдуюча зима буде остра и довга.

— Хмары дощевѣ уносять ся надъ нами звычайно 2 милѣ высоко. Высше 7 миль не уносить ся жадна хмара.

— Пальмы жіють лишь 250 лѣтъ; блющь 450, каштанъ 860, дубъ 1,600, а тисъ 2,880 лѣтъ.

— Велику пустыню Сагару люде зачинають вже ужитковати. За помочію штучныхъ криниць зробили вже 12 миліонôвъ акрôвъ землѣ придатными до засѣву.

— Въ анґлійскôмъ мѣстѣ Менчестеръ есть 49 тысячь школярôвъ, котрыхъ учать 1,517 учителѣвъ. До вечѣрныхъ шкôлъ учащае 16,399 учениковъ.

— Переконали ся, що робôтники въ Сполуч. Державахъ вôдживляють ся найлѣпше зъ помежи робôтникôвъ всѣхъ иншихъ краѣвъ и праця ихъ есть найпродуктивнѣйша.

— Кождый убитый Буръ коштуе Анґлію 5000 дол.

— Шкôра середно-высокого чоловѣка мае 2 міліоны 300 тысячь поръ (дѣрочокъ).

До Русинôвъ зъ Passaic, N. J. и на околици.

Мітинґъ »Союза« вôдбуде ся въ недѣлю дня 4-го августа у п. Ковальчика, N° 104, 2-га улиця. На мітинґъ мають явити ся всѣ члены.

И. Преґонъ, секр.

Где есть?

Петро Ревилякъ, що бувъ за якійсь часъ у Монтанѣ, а 27. Августа минувшого року выбравъ ся до Shamokin, Pa. до своего брата Василя и вôдъ того часу не дае чутки про себе. Хто бы знавъ о нѣмъ, нехай пише на адресу:

VASIL REVILIAK, 248 6-th Str.,
Авг. 1. Shamokin, Pa.

Где суть?

Грицъ и Василь Русинко (Югасъ) родомъ зъ Нижныхъ Полянокъ, шарискои столицѣ, повѣту Свидликъ, Угорщина. Пôйшли до Америки 4 роки тому назадъ и не знати где ся обертають. Голоситись на адресу: 1

JOHN KOSAR,
ENYON, PA., Lack. Co.

— **Братство** св. Пророка Иліи въ Scranton, Pa. буде принимати въ мѣсяцю августѣ новыхъ членôвъ до братства не лишь старшихъ, але и дѣти вôдъ одного року почавши, безъ вступного. 1

Демко Лешко, предсѣд.,
Андр. Вѣляцкій, секр.

Чи знаете Лиса Микиту? Если нѣ, то прочитайте собѣ. О нѣмъ написана цѣла книжка, дуже смѣшна и поучаюча, а при тôмъ зъ образками. Коштуе лишь 50 центôвъ, а дôстати еѣ можна въ редакціи »Свободы«, тамъ где продають и другѣ цѣкавѣ книжки, примѣромъ:

	цнт.
1. Коли ще звѣрѣ говорили	40
2. Народнѣ казки	25
3. Робінзонъ Крузое	10
4. Рускій спѣванникъ	40
5. Новомодный спѣванникъ	15
6. Образки зъ Америки	10
7. Народный Рухъ Австро-Угорскихъ Русинôвъ	15
8. Канадійска Русь	10
9. Конституція Сп. Державъ Пôвнôчн. Америки	10
10. Де що про права и суды въ Спол. Державахъ, а особенно въ держа въ Пенсилвенія	10
11. Тымко Гаврилюкъ	15
12. IV. Оповѣданя	15
13. Про вôдступникôвъ вôдъ россійского православія и ихъ переслѣдованя	10
14. Американьскій шляхтихь	15
15. Дорога до свѣдомости, часть 1-ша	10
16. Дорога до свѣдомости, часть 2-га	10
17. Якъ повставъ свѣтъ	15

Розумѣе ся, що и всѣ другѣ рускѣ книжки можна тамъ дôстати.